

er du snill og grei?...

Men hvis du allikevel skulle bli taua inn er det noen ting du må huske på. Her er dine rettigheter ved arrestasjon.

HVIS DU BLIR ARRESTERT

Du har bare plikt til å oppgi **Navn, Adresse, Fødselsdato (ikke personnummer) og Stilling (arbeidsløs, elev, student, osv.)** Ikkeno annet – ikke hvor du jobber eller hvilken skole du går på. Politiet vil vanligvis ha hele personnummeret ditt fordi det gjør arbeidet deres lettere.

Hvis du er under 18 år ringer politiet vanligvis foreldrene dine og kanskje også barnevernet, men det skjer vanligvis ikke i saker der det bare er snakk om bøter. Hvis du er under 15 år skal du overhodet ikke settes i arresten.

Du har rett på en brosjyre om dine rettigheter. I Bergen får du vanligvis lov til å ta med deg tobakken eller sigarettene på glattcella, men du må spørre om å få fyr. Du må også be om å få gå på toalettet. Du har også rett på "vanlige måltider", noe som på glattcella betyr noen vakumpakka brødskiver, en kopp melk og kaffe.

Hvis politiet beslaglegger noe fra deg, be om å få en kvittering for det, hvis du ikke får det - husk hva det er, når, hvor og hvem som beslagla noe fra deg og lag en liste senere.

HVA POLITIET KAN KREVE AV DEG

at du fjerner deg fra offentlig sted og ellers etterkommer politiets ordre (nekting av dette kan medføre at du blir tatt med inn og bøtelagt) sjekk av lommer, vesker osv (dette skal i utgangspunktet skje etter at du har blitt siktet for noe eller at de har en konkret mistanke, men hvis du nekter finner de det i seg selv mistenkelig) politiet i Norge kan arrestere hvem de vil, selv uten konkret mistanke, og holde deg i inntil 4 timer uten siktelse. Dette er en ordensregel som blir satt i verk hvis du "forstyrrer den offentlige orden", eller ved "tvil" om din identitet, eller at det nettopp er begått en forbrytelse på det stedet du oppholder deg.

SIKTA ELLER?

Etter 4 timer skal politiet enten ha en siktelse på deg eller så skal de løslate deg. Dette regelverket kan strekkes. Politiet kan holde deg i 24 timer hvis de har sikta deg for noe, dette gjelder dessverre bare virkedager. Så helger og helligdager kan man bli sittende. Hvis du skal holdes lenger enn 24 timer skal du fremstilles for en dommer og da varetekt.

Be om å få siktelsen skriftlig, hvis du ikke får det husk ca. når og hvem som ga deg siktelsen muntlig.

Du kan be om å ha en advokat tilstede når du avhøres av politiet, men det trenger ikke være en fordel, uansett er det **ingen grunn til å uttale seg om noe som helst**. Du har ingen plikt til å si noe som helst bortsett fra navn, adresse, fødselsdato og stilling. Du kan også nekte å forlate cella di for å gå opp på eventuelle avhørsrom. Du har i prinsippet krav på en telefonsamtale, men vanligvis kontakter politiet dem du vil kontakte for deg. Du har rett til å snakke med advokat på telefon også.

Hvis du går på medisiner eller er sjuk på noen måte er det en fordel å si det til vakthavende i arresten eller noen av de som jobber i arresten med en gang du kommer inn.

RANSAKING OG STRIPPING

Du blir ransaka før du kommer inn på glattcella. Du må legge fra deg beltet, innholdet i lommene dine, penger, sko og ytterjakka.

Noen ganger kan du bli strippa (kledd av alle klærne) også, med den dårlige unnskyldningen om at du kanskje har narkotika eller skjulte våpen på deg. Du blir bedt om å kle av deg alle klærne og bøye deg fremover så politimannen/kvinnen kan se opp i skrittet. Hvis du er gutt ber de deg om å løfte pungen. (et kjøpt svar på en kommando om å løfte pungen, kan være et "gjør det sjøl" svar til politimannen, de færreste politimenn vil gjøre noe sånt – hvis politimannen rapporterer deg for ordrenekt er det lite sannsynlig at det blir tatt seriøst) Strippinga er et verktøy i politiets verktøykasse for å fornedre deg og for noen føles det skikkelig ekkelt å kle seg naken foran to voksne mennesker i uniform. Nekt gjerne å kle av deg, spesielt hvis du er taua inn for politisk aktivitet. Argumenter med at du aldri har hatt noe med narkotika å gjøre eller argumenter med at du er en politisk aktivist og at dette er fullstendig unødvendig. Vær klar over at politiet kan kle av deg med makt, hvis du motsetter deg dette.

Det skal alltid være **politifolk av samme kjønn som deg selv som utfører en ransaking** eller en stripping. Hvis de stripper deg skal det være to politifolk tilstede og det skal skje inne på en celle, ikke ute i gangen eller i politibilen.

FOTO OG FINGERAVTRYKK

Dette skal i prinsippet bare skje i saker der strafferammen er 6 mnd eller mer, dette brytes ofte hvis du er utlending. Du har uansett rett til å nekte dette

og da må politiet få en dommerkjenning på at du skal bli tatt foto og fingeravtrykk av. Først da kan politiet ta foto og fingeravtrykk av deg.

OM Å SITTE PÅ GLATTCELLE

Dette kan ofte føles som en hard belastning, du er fratatt dine vanlige rettigheter som en person i dette samfunnet. Du må be om å gå på do, om fyr til røyk osv. Prøv å holde motet oppe. Ikke lag falske forhåpninger om når du slipper ut. Små ting som du kan gjøre er å spørre betjentene i arresten hva klokka er sånn at en følger med hva tiden er, eller be om å få en madrass hvis din glattcelle ikke har en. Du kan og be om å få noe å lese på. Det kan være ok å sove, hvis du klarer det.

AVHØR

Politiet vil ofte prøve å avhøre deg eller luke informasjon ut av deg i det meste av den tiden du er der. Husk at noen få uskyldige kommentarer til en politimann på glattcella eller på gata er å betrakte som et avhør.

Hvis du blir sittende mer enn 4 timer innenfor vanlig arbeidstid (07 til 17 på en vanlig dag) vil politiet sende ned en sivilt kledd og gjerne litt sympatisk mann/dame som gjerne vil si ting som at hun/han er der for hjelpe deg. Dette er personen som er satt på saken for å avhøre deg. En taktikk som avhørslederen gjerne bruker er å begynne å snakke om andre ting for å få i gang en samtale, der samtalemålet kan være alt fra været til at hun/han uttrykker sympati for din politiske sak. Hvis personen sier ting til deg som andre av de du eventuelt er arrestert sammen med skal ha sagt, så ikke tro på det. Hvis du av en eller annen grunn bestemmer deg for å forklare noe som helst for politiet så pass på at det bare handler om deg selv slik at andre enn deg selv ikke blir skadelidende. Vær også klar over at du kan alltdis forklare deg senere hvis du ønsker det.

Men den beste måten er fremdeles å bruke din rett til å ikke si noe som helst. Solidaritet er vår styrke, isolasjon er deres våpen!

VARETEKTSFENGLING

Hvis du er siktet for en forbrytelse som har en strafferamme over 6 mnd kan du bli fremstilt for varetektsfengsling. Dette skal skje etter 24 timer, på en virkedag. Dette betyr i praksis at hvis du blir arrestert på en fredags kveld kan politiet holde deg til mandag morgen før du blir fremstilt for en dommer og da eventuelt varetekt. Du kan nekte å forklare deg for dommeren hvis du blir fremstilt for varetekt. Hvis du blir fremstilt for varetekt vil du få utpekt en forsvarer, det er derfor viktig at du vet navnet på en

forsvarer som du vil ha.

Vilkår for varetektsfengsling er skjønnsmessig; mistanke om forbrytelse med strafferamme over 6 måneder, der det er fare for å miste eller fjerne bevis, eller fare for at du skal begå nye straffbare handlinger.

Hvis du blir varetektsfengslet blir du overflyttet til et fengsel, der du kan få brev og besøkforbud. Det er vanlig å gi varetektsfengsling for 14 dager av gangen.

KLAGER

Hvis du mener du har fått dårlig behandling av politiet eller på glattcella så lever inn en klage med en gang du slipper ut. Om ikke annet så for statistikkens sin skyld.

Du har rett til å få tjenestenummeret til en politibetjent, hvis du ikke får det så sier nye regler at politibetjenten skal ha det sydd fast på sin jakke og tjenesteklær.

STØTTEGRUPPER

Husk at det presset som dine venner eller andre legger på politiet på stasjonen utenfra alltid vil virke i positiv favør på den eller de som har blitt arrestert. Gå på stasjonen, spør og grav vakta for informasjon om når den som har blitt arrestert slippes ut, hva personen er arrestert eventuelt sikta for. Vanligvis vil man ikke få noen svar fra vakta bortsett fra; "gå hjem" eller "det vet jeg ikke, det skal jeg undersøke"

Bli i nærheten av stasjonen og møt din venn(er) når de kommer ut med klemmer, sjokolade og brus. Hvis en du kjenner har blitt arrestert og holdt mer enn 4 timer, ring til en advokat og be denne ringe politistasjonen for å høre med den som er arrestert. Dette kan være vanskelig midt på natta, men få advokaten til å ringe så tidlig som mulig.

Gullkorn fra politiet:

"men k....., hva VIL DU egentlig innerst inne?" sagt av forhørs-sosionom snut etter en h&m aksjon

"vil du være med på stasjonen eller vil du gå?" sagt av eldre politimann, etter at aktivisten hadde blitt dradd 20 m fortover gata

"..... hva!?!...!.. løft ballene sa jeg jo!" sagt av fortvila "vant til å få det som en vil" politimann etter at aktivist nektet